

Hoge innovatiegraad het geheim van Flevoland

Innovatie in de polder

Flevoland telt het hoogste aandeel innoverende ondernemingen in het midden- en kleinbedrijf. Dit heeft vooral te maken met de sterk afwijkende structuur van het midden- en kleinbedrijf in deze provincie. De innoverende bedrijven zitten vooral in de groothandel.

Om er achter te komen of er in een provincie veel vernieuwingen plaatsvinden, kan het beste worden gekeken naar het midden- en kleinbedrijf (MKB). Een eenvoudig kengetal dat aangeeft of er in een provincie veel wordt vernieuwd is de innovatiegraad, ofwel het percentage MKB-bedrijven dat zich met technologische vernieuwing bezighoudt.

Hogere innovatiegraad

De hoogste innovatiegraad van alle provincies heeft Flevoland. Bijna de helft van de Flevolandse MKB-bedrijven innoveert. De laagste innovatiegraad heeft Zeeland, waar slechts 22 procent van de MKB-bedrijven innoveert.

De innovatiegraad kan om drie redenen verschillen: door een afwijkende structuur van het midden- en kleinbedrijf, door hogere of lagere innovatiegraden per bedrijfstak, of door een combinatie van beide. Een gunstige MKB-structuur komt neer op een surplus van bedrijven in bedrijfstakken die meer dan

gemiddeld innovatief zijn. Dit betekent dat het aandeel dat hoog-innovatieve bedrijfstakken hebben in het totale aantal bedrijven er hoger is dan gemiddeld in Nederland.

Gunstige MKB-structuur

Het blijkt dat drie provincies een gunstige MKB-structuur hebben als het gaat om innovaties: Flevoland, Groningen en Limburg. Dan zijn er drie (andere) provincies met bedrijfstakken die in hun soort duidelijk innovatiever zijn dan in andere provincies. Dit zijn Noord-Holland, Overijssel en Gelderland. Er zijn geen provincies met zowel een gunstige MKB-structuur als relatief hoge innovatiegraden per bedrijfstak.

Veel groothandel

Koploper Flevoland heeft weliswaar een gunstige MKB-structuur, de innovatiegraden per bedrijfstak liggen er evenwel lager dan gemiddeld. Wat maakt Flevoland dan toch zo innovatief?

Bij nader inzien heeft de gunstige MKB-structuur in deze provincie niets te maken met de aanwezigheid van zeer innovatieve bedrijfstakken. Veeleer wordt zij verklaard uit de omvang van een bedrijfstak die net iets innovatiever is dan gemiddeld: de groothandel. In Flevoland is het overwicht van de groothandel enorm: 34 procent van de Flevolandse MKB-bedrijven behoort tot de groothandel, terwijl dit landelijk 15 procent is. Het aandeel van de weinig innovatieve detailhandel is in Flevoland juist erg gering. De afwijkende MKB-structuur met een sterke groothandel en een zwakke detailhandel drijft op deze manier de innovatiegraad op.

Maar er is nog een reden voor de hoge innovatiegraad in Flevoland. Hoewel de innovatiegraden per bedrijfstak er in het algemeen lager zijn dan gemiddeld, is de innovatiegraad van de groothandel er veel hoger dan gemiddeld: 63 in plaats van 38 procent. Het grote gewicht van de bedrijfstak en de hoge innovatiegraad versterken elkaar en in totaal bevat de groothandel dan ook 43 procent van alle Flevolandse vernieuwers. De handelswaar van deze bedrijfstak bestaat in Flevoland voor een groot deel uit machines en toebehoren; wellicht dat dit de hogere innovativiteit verklaart.

Grote verschillen in groei

De hoge innovativiteit van Flevoland laat zich niet op alle terreinen merken. Zo zijn de totale innovatie-uitgaven en de uitgaven aan eigen onderzoek er gemiddeld. De groeicijfers van omzet en werkgelegenheid zijn in Flevoland wél gunstig. Op beide punten groeiden de innoverende bedrijven in Flevoland sneller dan gemiddeld. En ook het groeiverschil tussen innoverende en niet-innoverende bedrijven ligt er vèr boven het gemiddelde. Een opmerkelijk detail hierbij is dat de innoverende bedrijven onder het grootbedrijf weinig of helemaal niet groeiden.

Luxemburg-effect

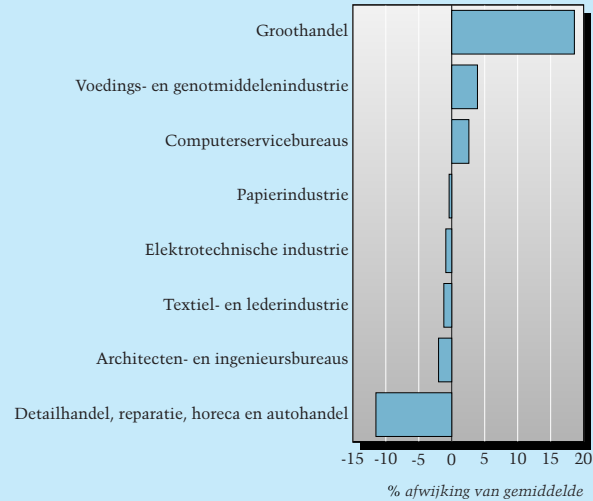
Bij het trekken van conclusies over Flevoland moet overigens rekening worden gehouden met het Luxemburg-effect. Dit wil zeggen dat de provincie zoveel kleiner, of liever 'leger', is dan andere provincies dat er in statistisch opzicht gekke dingen kunnen gebeuren. Zo zijn er in Flevoland nog geen 700 MKB-bedrijven gevestigd. In een middelgrote provincie als Utrecht zijn dat er meer dan 3 000. Vooral op bedrijfstakniveau kleven er aan de Flevolandse cijfers meer onzekerheden dan aan de cijfers voor de meeste andere provincies. Maar de conclusies over de groothandel en het MKB als geheel blijven staan. ▶

Hans Langenberg

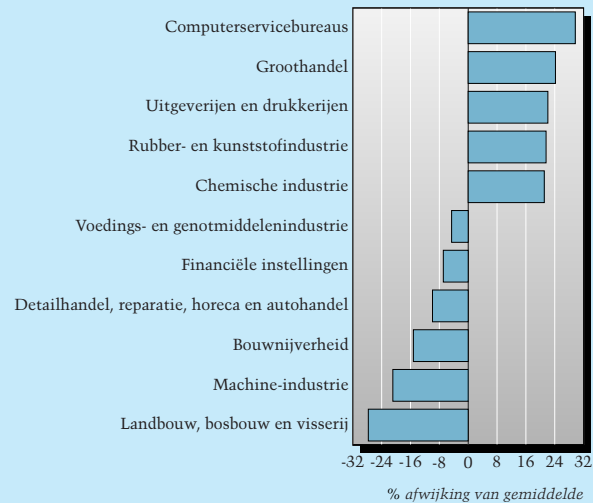
Innovatie en provincie 1999. Regionale innovatieprofielen van het MKB in Nederland. Centraal Bureau voor de Statistiek. (Voorburg/Heerlen 1999).

Innovatie in Flevoland, 1996

structuur midden- en kleinbedrijf

innovatiegraad per bedrijfstak

Innovatiegraad per provincie, 1996

